

Communiqué Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira sastao se u Sarajevu 23. i 24. lipnja.

Povodom predstojeće desete obljetnice masakra u Srebrenici koja će biti obilježena 11. srpnja, Upravni odbor se na dostojanstven način sjetio žrtava ovoga užasnog zločina i patnji njihovih obitelji i najbližih. Upravni odbor naglasio je da se odlučnost međunarodne zajednice da svi počinitelji ovih djela i drugih ratnih zločina budu dovedeni pred lice pravde ne umanjuje prolaskom vremena. To jeste, i ostat će, prijeko potreban uvjet za integraciju BiH u euroatlantske strukture. Upravni odbor je jasno stavio na znanje da Radovan Karadžić i Ratko Mladić moraju biti uhićeni, te je pozvao bh. tijela vlasti, a posebno vlasti Republike Srpske, da učine sve što je u njihovoj moći kako bi se to što prije ostvarilo, punih deset godina nakon događaja u Srebrenici. Upravni odbor pozdravio je činjenicu da je nekoliko osoba osumnjičenih za ratne zločine izručeno u Hag, ali istovremeno očekuje da se ovaj napredak i dalje nastavi te neće biti zadovoljan dok sve ne bude učinjeno da se sve osobe optužene za ratne zločine, uključujući Karadžića i Mladića, izruče Hagu.

Upravni odbor je konstatirao pripreme koje su u tijeku kako bi bilo osigurano da obljetnica događanja u Srebrenici bude obilježena na dostojanstven i prikladan način. Odbor je pozdravio poziv koji je Predsjedništvo BiH uputilo predsjedniku Srbije Borisu Tadiću da nazoči obilježavanju obljetnice u Potočarima, te odluku predsjednika Tadića da nazoči ovom događaju, kao važan korak na putu ka pomirenju. Upravni odbor je također pozdravio namjeru predsjednika Republike Srpske Dragana Čavića da nazoči obilježavanju obljetnice, te je pozvao sve strane da osiguraju da komemoracija povodom desete obljetnice događaja u Srebrenici protekne dostojanstveno i ozbiljno, u atmosferi koja priliči ovom događaju.

Upravni odbor je sa žaljenjem konstatirao da se BiH još uvijek nije kvalificirala za početak pregovora o potpisivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju s Europskom unijom. Ključni razlozi za ovaj neuspjeh bili su neusvajanje zakona o javnom RTV sustavu i odluka vlasti Republike Srpske, odnosno Vlade Republike Srpske pod rukovodstvom SDS-a, da blokiraju proces preustroja policije. Ako se Republika Srpska i dalje nastavi opredjeljivati za izolaciju umjesto za integraciju, posljedice će biti ozbiljne. Put Bosne i Hercegovine u Europu ostao bi blokiran. Kao rezultat takve situacije BiH bi zaostala za drugim zemljama u regiji.

Upravni odbor je konstatirao da BiH još uvijek ima posljednju šansu da pređe značajan prag ka pregovorima o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju prije desete obljetnice Daytonskog sporazuma krajem ove godine. Upravni odbor je pozdravio ambiciju predsjedatelja Vijeća ministara BiH Adnana Terzića i Europske komisije da pokušaju dostići taj cilj u ovom preostalom kratkom vremenskom razdoblju. Međutim, Upravni odbor je naglasio da uspjeh ili neuspjeh BiH u tim nastojanjima ovisi isključivo o spremnosti bh. tijela vlasti da energično nastave proces reforme u svim područjima navedenim u Studiji izvedivosti, a posebno da riješe preostala dva neriješena pitanja – usvajanjem zakona o javnom RTV sustavu i ponovnim otvaranjem i uspješnim okončanjem pregovaračkog procesa postignu dogovor o restrukturiranju policije sukladno trima načelima Europske unije.

Upravni odbor je konstatirao najnovija događanja u Vijeću ministara, koja su, nažalost, odvratila pozornost od Studije izvedivosti i plana reformi i usporila napredak u tom pravcu. Upravni odbor je pozvao premijera Terzića i odgovorne stranke da preuzmu vodeću ulogu u rješavanju ovih problema kao prioritetno i urgentno pitanje, kako bi vlada mogla nastaviti s redovitim aktivnostima i kako bi reforme mogle krenuti dalje.

Upravni odbor je s odobravanjem konstatirao napredak koji je ostvaren u reformi obrane, te ponovno izrazio da ukidanje novačenja predstavlja odgovarajući korak naprijed u nastojanjima BiH da osigura ekonomičnu i učinkovitu vojsku koja je sukladna zahtjevima članstva u Partnerstvu za mir.

Upravnom odboru je prezentiran izvještaj o pozitivnim trendovima u ekonomiji BiH, kao što je porast proizvodnje i investiranja u zemlju, iako Upravni odbor sa zabrinutošću konstatira činjenicu da veliki broj građana BiH živi na granici ili ispod granice siromaštva. Međutim, Upravni odbor je i dalje zabrinut zbog izazova fiskalne održivosti s kojim se suočavaju vlasti u BiH, naročito na entitetskoj razini. Upravni odbor je izrazio pohvalu tijelima vlasti BiH za uspostavljanje Fiskalnog vijeća, te proširenje mandata Radne skupine za fiskalnu održivost, koja radi na osmišljavanju načina za racionalno smanjenje plaća i beneficija kako bi bio napravljen prostor u državnom i entitetskim proračunima za potpuno popunjavanje radnih mjesta u postojećim institucijama, te preuzimanje novih nadležnosti.

Upravni odbor je izrazio svoju namjeru da nastavi proces prijenosa nadležnosti na vlasti Bosne i Hercegovine. Krajnja točka ovoga procesa će predstavljati kraj mandata Ureda visokog predstavnika. Upravni odbor je izrazio svoju spremnost da ovo učini i da preporuči da funkcija Visokog predstavnika bude zamijenjena funkcijom posebnoga predstavnika Europske unije. Ovaj korak mora potvrditi Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda svojom rezolucijom.

Krajnja točka tog procesa će predstavljati važan korak u razvitku Bosne i Hercegovine – to će biti trenutak u kojem će BiH preuzeti odgovornost za svoju sudbinu u svoje ruke i krenuti naprijed putem koji vodi ka integraciji u Europsku uniju.

Ali želja Vijeća za provedbu mira je da osigura da taj proces tranzicije bude povezan sa stvarnim progresom postignutim u Bosni i Hercegovini.

Stoga, sposobnosti vlasti Bosne i Hercegovine da svoju zemlju čvrsto usmjere na put ka Europi će u potpunosti odrediti trenutak kada će Upravni odbor moći početi tu tranziciju.

Jedna jasna indicija Upravnom odboru da Bosna i Hercegovina zaista čvrsto ide putem ka Europi će biti onda kada ona ispuní sve uvjete za otpočinjanje pregovora oko Sporazuma o stabilizaciji i pridruženju s Europskom unijom i donese teške odluke koje su potrebne da bi se to postiglo.

Što se to prije dogodi Vijeće za provedbu mira će prije biti u poziciji započeti proces postupnog gašenja Ureda visokog predstavnika.

U tijeku su aktivnosti da se osigura da multietničke i demokratske institucije lokalne samouprave Distrikta Brčko funkcioniraju učinkovito i trajno, te da entiteti kao i bh. institucije u potpunosti prihvate status Distrikta kao samoupravne administrativne jedinice i ispoštuju konačnu odluku. U ovome kontekstu Upravni odbor pozdravio je planove koje je izložio premijer Terzić za brzo zaključivanje sporazuma s Distriktom Brčko o mjerama kojima će se zaštititi status Distrikta kao institucije BiH, te osigurati odgovarajuće predstavljanje na razini države BiH, sukladno zajedničkom cilju izgradnje samoodržive države i prema uvjetima danim u Konačnoj arbitražnoj odluci. Upravni odbor je također konstatirao da njihov cilj i nadalje ostaje stvaranje uvjeta koji su potrebni da se ispoštuju odredbe Konačne arbitražne odluke ako je moguće do konca 2005. god.

Sljedeći sastanak političkih direktora Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira će se održati u Sarajevu 6. i 7. listopada 2005.god.

Aneks Communiquéa: Ekonomska situacija i status institucija

Upravni odbor je primio k znanju činjenicu da su značajno povećani industrijska proizvodnja i izvoz; makroekonomska stabilnost je očuvana; i javni proračuni su blizu uspostavljanja balansa. Izravna strana ulaganja su prošle godine bila pet puta veća nego krajem devedesetih godina. Međutim stvarna stopa nezaposlenosti je procijenjena na otprilike 20 posto; izdaci vlada iznose otprilike polovicu bruto nacionalnog dohotka; trgovinska neuravnoteženost je ostala ozbiljan problem (iako se situacija poboljšava); izlazni rezultat je još uvijek ispod predratne razine i – što je najznačajnije od svega – značajan broj građana živi na ili ispod granice siromaštva iako koraci ka smanjenju stope siromaštva napokon počinju davati rezultate.

Fokus mora biti na preustroju javnih poduzeća kao preduvjet stvaranju novih radnih mjesta tako što će se primjenjivati procedure koje su sada regulirane zakonskim propisima o stečaju te se moraju poduzeti nove aktivnosti na obuci tijela vlasti na svim razinama o međusobnom odnosu između dobrog poslovnog okruženja i ulaganja u zemlju i otvaranja radnih mjesta. Osim toga, vlasti moraju žurno osnovati državnu radnu skupinu za izradu zakonskih propisa kojima će se riješiti pitanje odgovornosti za unutarnji dug sukladno nedavnoj odluci Povjerenstva za ljudska prava pri Ustavnom sudu BiH. Jednakopravno i pravovremeno rješenje ovog pitanja će otvoriti put daljim ulaganjima u BiH koja mogu voditi novim radnim mjestima.

Usprkos činjenici da je reforma neizravnog poreznog sustava predvođena Upravom za neizravno oporezivanje već dovela do snažnog poboljšanja u prikupljanju prihoda, financiranje izgradnje države traži smanjenje plaća na razini državnih tijela i smanjenje izdataka na nižim razinama vlasti. U tom smislu Upravni odbor je pozdravio osnivanje Fiskalnog vijeća BiH 14. svibnja slijedeći preporuke MMF-a kao i proširenje mandata Radne skupine za fiskalnu održivost. Upravni odbor je također izrazio svoju potporu ranijim pregovorima za treći *stand-by* aranžman s MMF-om.

Blizu je završetku rad na Nacrtu zakona o plaćama, koji su pripremili domaći stručnjaci, a kojim se osigurava jedinstveni sustav koji obuhvaća sve uposlenike u institucijama financiranim na državnoj razini. To će omogućiti racionalno smanjenje plaća i beneficija kako bi se u državnom proračunu osigurala sredstva za punu popunjenost osobljem postojećih institucija te za preuzimanje novih nadležnosti. Reforme obrane i policije i održavanje i popunjavanje osobljem ključnih agencija, uključujući DGS i SIPA-u, moraju uzeti u obzir proračunska ograničenja i novi pristup pitanju plaća vlasti na državnoj razini. Nacrt zakona trebaju prihvatiti Vijeće ministara i Parlament što je prije moguće s ciljem da se osigura da Zakon bude na snazi već tijekom priprema proračuna za 2006. godinu.

Upravni odbor je primio k znanju činjenicu da, iako je mogućnost počinjanja pregovora oko Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju dovela do ubrzanja reformi, ipak postoji veći broj institucija, uključujući Agenciju za javne nabavke, Tijelo za nadgledanje javne nabavke, Farmaceutsku agenciju, Agenciju za praćenje tržišta i Zavode za standardizaciju, mjeriteljstvo i intelektualnu svojinu, koje su osnovane ali još nisu počele s radom. Potrebno je naglasak staviti na provedbu.

Upravni odbor je s nezadovoljstvom konstatirao da RS nastavlja svoju četveromjesečnu opstrukciju u imenovanju dva preostala člana Povjerenstva za državnu imovinu. RS nastavlja blokirati službeno osnivanje Povjerenstva usprkos ponavljanim pozivima Upravnog odbora, OHR-a i premijera Terzića da se poduzmu aktivnosti i time odlaže uočavanje, raspodjelu i rješavanje pitanja javnih dobara. Upravni odbor očekuje da će RS odmah prekinuti svoju opstrukciju s ciljem rješavanja važnoga pitanja smještaja ključnih državnih institucija.